

STRATEŠKI NAČRT

2015-2020

Velenje, december 2014

KAZALO

1. Razlogi in izhodišča za oblikovanje strateških usmeritev	6
1.1 Razlogi za oblikovanje načrta	6
2. Funkcije in dejavnost Knjižnice Velenje	6
2.1 Zgodovinski mejniki knjižnice	6
2.2 Poslanstvo Knjižnice Velenje.....	7
2.3 Dejavnost Knjižnice Velenje.....	7
2.4 Normativna opredelitev statusa, vloge in funkcij Knjižnice Velenje.....	7
3. Okolje knjižnice in predvidevanje vpliva razvojev v okolju na Knjižnico Velenje.....	8
3.1 Notranje okolje Knjižnica Velenje	8
3.1.1 Knjižnična zbirka	8
3.1.2 Letni prirast knjižnične zbirke.....	9
3.1.3 Uporabniki, obisk in storitve knjižnice	9
3.1.4 Oblikovanje posebnih zbirk	12
3.1.5 Izobraževalna dejavnost	13
3.1.6 Stanje in pogoji za hranjenje in ohranjanje knjižničnega gradiva.....	13
3.1.7 Finančno poslovanje knjižnice	13
3.1.8 Človeški viri knjižnice	14
3.1.9 Prostori in oprema knjižnice	16
3.2 Zunanje okolje Knjižnice Velenje.....	17
3.2.1 Politično-pravno podokolje	17
3.2.2 Gospodarsko podokolje.....	17
3.2.3 Tehnološko podokolje	18
3.2.4 Kulturno podokolje	18
3.2.5 Naravno podokolje	19
3.2.6 Knjižnica Velenje in slovenske splošne knjižnice	19

3.2.7 Knjižnica Velenje in elektronsko oz. digitalno okolje	19
3.2.8 Konkurenca, povezovanje in strateško partnerstvo	20
4. Poslanstvo, vizija, vrednote in cilji Knjižnice Velenje	20
4.1 Poslanstvo knjižnice	20
4.2 Vizija knjižnice	21
4.3 Temeljne vrednote knjižnice	22
4.4 Globalne strateške smernice delovanja in prioritete pri njihovem uresničevanju	22
4.4.1 Prioritetne strateške usmeritve knjižnice	22
4.4.2 Temeljni strateški cilji za obdobje 2015-2020	22
4.4.3 Ukrepi za uresničevanje strateških ciljev	22
4.4.4 Uresničevanje strateških ciljev: pogoji in pričakovane ciljne vrednosti	24
4.4.5 Kontrola uresničevanja planskih ciljev	25
4.4.6 Zagotavljanje kakovosti	26
5. Pričakovani strateški rezultati	27

KNJIŽNICA KNJIŽNICA VELENJE

SVETIŠČE KNJIGE IN INFORMACIJSKO SREDIŠČE

Že kar nekaj let v Knjižnici Velenje s sloganom SVETIŠČE KNJIGE IN INFORMACIJSKO SREDIŠČE kažemo svojo usmerjenost v prihodnost. Tisočletja razvoja dajejo knjigi posebno mesto, ki ga ne bo izgubila – knjigo častimo skoraj po božje, ob tem pa se globoko zavedamo, da so prišle nove tehnologije, ki so hkrati nadgradnja pa tudi konkurenca knjigi. Svet se suče z neznansko hitrostjo, danes je že za obdobje petih let težko napovedovati tehnološke spremembe, ki dostikrat narekujejo tudi bistvene miselne in vedenjske preobrate.

Če k temu dodamo še skrajno negotove ekonomske pogoje, potem se moramo zavedati, da pričujoči Strateški načrt 2015 – 2020 ni absolutna zaveza, temveč zgolj in samo pripomoček, s katerim bomo morda lažje hodili v prihodnost.

1 Razlogi in izhodišča za oblikovanje strateških usmeritev

1.1 Razlogi za oblikovanje načrta

Razlogi, ki so vodili knjižnico k izdelavi strateškega načrta, so na eni strani zakonske narave – za javne zavode na področju kulture v RS predpisuje Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. l. RS, št. 96/02) obveznost oblikovanja strateških smernic delovanja, na drugi strani pa knjižnica potrebuje strateški načrt zlasti zaradi potrebe po opredelitvi jasne usmeritve v prihodnosti in vnaprejšnji pripravi na bodoče nove izzive in morebitne težave, s katerimi se bo morala soočiti, ter nujnosti opredelitve prioritetenih področij delovanja, na katere bo v planskem obdobju knjižnica posebej usmerjena.

Strateški načrt knjižnice temelji na Nacionalnem programu za kulturo 2014 – 2017 (Ministrstvo za kulturo RS, Ljubljana 2014), na Strategiji razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013 – 2020 (Združenje splošnih knjižnic, 2012) in Lokalnem programu kulture Mestne občine Velenje 2014 – 2020 (Mestna občina Velenje, 2014).

2 Funkcije in dejavnost Knjižnice Velenje

2.1 Zgodovinski mejniki knjižnice

Knjižničarstvo se je v Šaleški dolini pojavilo leta 1854, ko je v Šoštanju učitelj Peter Mussi odprl svojo 'bukvarnico'. Leta 1871 se prvič omenja društvena knjižnica na področju današnjega Velenja, ki večkrat presahne, a jo zmeraj spet obudijo k življenju. V drugi polovici 19. stoletja je na tem območju delovalo več knjižnic, o razširjenosti in pomembnosti branja pa priča tudi podatek o številu naročnikov Mohorjeve družbe, ki je v devetdesetih letih prejšnjega stoletja preseglo številko 700. Poleg osnovne, splošnoizobraževalne funkcije so knjižnice pogosto opravljale tudi druge, družbeni klimi primerne naloge: tako so bile pred prvo svetovno vojno steber nacionalnega ozaveščanja, med obema vojnoma pa tudi opora socialni emancipaciji.

Nadučitelj Fran Mlinšek je leta 1934 ustanovil 'javno knjižnico' z nekaj več kot 400 knjigami, ki so skrite preživele vojno in bile od leta 1946 dalje spet na voljo bralcem. Petdeseta leta so bila najprej v znaku razdrobljenosti in pomanjkanja, situacija se je začela izboljševati proti koncu desetletja. Leta 1962 je Mlinšek podaril svoje knjige nastajajoči osrednji knjižnici v prostorih Delavske univerze, dedinji 1952 ustanovljene društvene knjižnice DPD Svoboda. Tri leta pozneje se ji je pridružila šoštanjska knjižnica, še nekaj let zatem je dobilo svojo prvo knjižnično zgradbo, leta 1972 – gradnja nove knjižnice je bila za tiste čase prava redkost. V

zgradbo površine 813 m² se je velenjska knjižnica preselila z zbirko 8.000 enot in v njej ostala do leta 2005, ko se je z zbirko 106.000 enot preselila v sedanje prostore. Knjižnica Šmartno ob Paki se je nazadnje selila v prostore nekdanje trgovine na naslovu Šmartno ob Paki 69 junija 2009, Mestna knjižnica Šoštanj pa v letu 2013, v poslovni center Pilon na naslovu Cesta Lole Ribarja 6.

2.2 Poslanstvo Knjižnice Velenje

Knjižnica Velenje je središče za neomejeno dostopnost knjižničnega gradiva in informacij ter pomemben dejavnik pri vseživljenjskem razvijanju bralne kulture, demokratičnega mišljenja in visokih meril sodobne informatizirane družbe. Knjižnica pri ponudbi virov in storitev sledi trendom razvoja sorodnih knjižnic doma in v tujini in potrebam sodobnih uporabnikov. Sodobna, k uporabniku usmerjena knjižnica, je oblikovana kot prostor navdiha, učenja, srečevanj, kulturnih prireditev in druženja. Na področju izobraževanja, informacijske pismenosti in kulture ostaja knjižnica temeljna podpora vsem občanom.

2.3 Dejavnost Knjižnice Velenje

Knjižnica Velenje je javni zavod, ki izvaja knjižnično dejavnost kot javno službo za področje občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki.

Ustanovitelj javnega zavoda Knjižnica Velenje je Mestna občina Velenje.

2.4 Normativna opredelitev statusa, vloge in funkcij Knjižnice Velenje

Status Knjižnice Velenje kot javnega zavoda na področju kulture opredeljujejo Zakon o zavodih (Ur. l. RS, št. 12/91, št. 8/96), Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. l. RS, št. 96/02) ter Zakon o knjižničarstvu (Ur. l. RS, št. 87/01). Na podlagi določb omenjenih zakonov je 18. 2. 2004 svet Mestne občine Velenje sprejel Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Velenje.

Dejavnost Knjižnice Velenje temelji na določilih Zakona o knjižničarstvu in je opredeljena v 6. členu Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Velenje:

Knjižnica Velenje:

- zbira, obdeluje, hrani in posreduje knjižnično gradivo,
- zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdeluje knjižnične kataloge, podatkovne zbirke,
- posreduje bibliografske in druge informacijske proizvode in storitve,

- sodeluje v medknjižnični izposoji,
- pridobiva in izobražuje uporabnike,
- informacijsko opismenjuje,
- varuje knjižnično gradivo, ki je kulturni spomenik,
- opravlja drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo,
- zbira, obdeluje in posreduje domoznansko gradivo.

V okviru svoje dejavnosti Knjižnica Velenje:

- sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju,
- zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizira kulturne prireditve, ki so povezane s knjižnično dejavnostjo,
- prireja seminarje, strokovna posvetovanja, tečaje, predavanja,
- vzdržuje stike s sorodnimi zavodi doma in v tujini,
- izmenjuje knjižnične prireditve in razstave,
- pripravlja in izdeluje vse vrste publikacij v knjižni in neknjižni obliki,
- pripravlja in zagotavlja avdio in video kulturo ter glasbene prireditve.

3. Okolje knjižnice in predvidevanje vpliva razvojev v okolju na Knjižnico Velenje

3.1 Notranje okolje Knjižnica Velenje

3.1.1 Knjižnična zbirka

Knjižnična zbirka je ključnega pomena za delovanje in uspešnost knjižnice, saj predstavlja osnovno orodje za izvajanje dejavnosti. Temu se v dobi elektronike pridružuje čedalje več gradiva, ki je na eni strani fizično locirano zunaj knjižnice, vendar je v knjižnici dostopna informacija o njem, po drugi pa virtualne narave in zato dostopno pod drugačnimi pogoji,

vendar knjižnica do njega zagotavlja tehnološki in avtorizirani, se pravi pravno neoporečni dostop.

Med knjižnično gradivo spadajo monografske in serijske publikacije, glasbeni tiski, neknjižno gradivo, AV–gradivo, igrače, drobn tiski, multimedijско gradivo in ostalo drugo gradivo. Knjižnična zbirka Knjižnice Velenje je konec leta 2013 štela skupaj 70.959 naslovov oz. 190.627 enot, od tega 185.912 monografskih ter 4.715 serijskih publikacij. Skupaj štejemo 175.423 enot knjižnega gradiva ter 15.204 neknjižnega gradiva. Dobra polovica je leposlovja (pravljic, povesti, romanov, poezije, dramatične itd.), 69.815 enot ali 36,62 % zbirke je namenjenih mladini do 15. leta. Pri 45.074 prebivalcih predstavlja tak obseg zbirke 4,22 enote gradiva na prebivalca.

3.1.2 Letni prirast knjižnične zbirke

V letu 2013 smo pridobili 7.933 enot gradiva oz. 4.580 naslovov, od tega 7.279 knjig. Med novostmi je 3.646 enot leposlovja ter 4.287 enot strokovne literature; 5.281 enot za odrasle ter 2.652 enot za otroke in mladino. V dar je bilo sprejetih 1084 enot, ostalo je bil nakup.

Tabela: Letni prirast knjižnične zbirke

	Mestna knjižnica Velenje	Mestna knjižnica Šoštanj	Knjižnica Šmartno	Knjižnica Velenje
2009	6.242	1.340	392	7.974
2010	7.068	2.053	682	9.804
2011	7.058	1.896	641	9.595
2012	5.183	1.355	645	7.183
2013	5.732	1.712	489	7.933

3.1.3 Uporabniki, obisk in storitve knjižnice

Knjižnico obiskujeta v temelju dve osnovni skupini uporabnikov, člani in nečlani. Bolj natančno je seveda mogoče spremljati prve, včlanjene, ki so običajno tudi rednejši gostje, bolje poznajo ustanovo in znajo bolje izkoristiti njeno ponudbo. O nečlanih je mogoče reči pravzaprav samo, da vemo, da obstajajo, kdaj pa kdaj jih srečamo na kakšni prireditvi, v časopisni čitalnici ali celo pri pultu.

Knjižnica Velenje pokriva območje, ki ga sestavljajo MO Velenje, kjer živi 73,3 % prebivalstva (33.034 preb.), občina Šoštanj z 19,5 % (8.807 preb.) in občina Šmartno ob Paki

s 7,2 % oz. 3.233 prebivalci, skupaj 45.074 prebivalcev. Aktivnih članov (v letu 2013 so imeli zabeležen vsaj en fizični ali elektronski obisk) je bilo 10.626, od tega 4.149 mlajših od 15 let.

Tabela: Število novo vpisanih članov knjižnice

leto	število novo vpisanih članov
2009	966
2010	1035
2011	1062
2012	1048
2013	908

Člani knjižnice si lahko sicer neovirano izposojajo gradivo v vseh treh lokalnih knjižnicah in naročajo gradivo iz tiste, kjer je trenutno prosto. Posredno, preko medknjižnične izposoje pa je članom knjižnice omogočen dostop tudi do gradiva drugih slovenskih in tujih knjižnic.

Tabela: Izposoja gradiva na dom

leto	Mestna knjižnica Velenje	Mestna knjižnica Šoštanj	Knjižnica Šmartno	Knjižnica Velenje
2009	280.287	42.619	20.085	342.991
2010	272.794	49.206	21.064	343.064
2011	271.399	50.272	19.169	340.840
2012	277.847	48.406	21.152	347.405
2013	264.762	47.709	17.869	330.340

V evidenco obiska tako vključujemo fizični obisk knjižnice, ki ga registriramo, e-obisk oz. uporabo knjižnice na daljavo ter obisk prireditev v knjižnici.

Tabela: Fizični obisk

leto	Mestna knjižnica Velenje	Mestna knjižnica Šoštanj	Knjižnica Šmartno	Knjižnica Velenje
2009				137.694
2010	115.060	17.586	5.633	138.279
2011	111.627	17.011	5.566	134.204
2012	116.080	17.022	6.108	139.210
2013	112.357	17.188	5.237	134.782

V obisk knjižnice na daljavo štejemo obisk spletne strani in uporabo OPAC on-line servisov, ki nam omogočajo naročanje in rezerviranje gradiva ter podaljševanje izposojnih rokov gradivu.

Tabela: Obisk knjižnice na daljavo

leto	spletna stran	OPAC (naročanje, rezerviranje, podaljševanje)	skupaj
2006	31.008	2.555	33.563
2013	39.878	28.602	68.480

Morda se zdi odveč spomniti na to, a prvi pogoj za dostopnost knjižnice in zbirk v njej je še vedno zadostna odprtost: še tako bogata in zanimiva knjižnica je mrtva, če oz. dokler bralci ne morejo vanjo. Mestna knjižnica v Velenju je bila odprta ob delavnikih med 8. (časopisna čitalnica) oz. med 9. (izposoja, druge čitalnice) in 19. uro, ob sobotah pa med 8. in 13. uro; poleti je bila odprta trikrat tedensko od 8. do 15. ure in dvakrat tedensko od 8. do 19. ure. Mestna knjižnica v Šoštanjju je bila odprta ob ponedeljkih, torkih, sredah in petkih od 10. do 18. ure, ob četrtekih pa od 12. do 16. ure, torej 36 ur; poleti je bila odprta trikrat tedensko po 6 ur. Knjižnica v Šmartnem ob Paki je bila odprta ob torkih med 12. in 18. uro ter ob četrtekih med 10. in 16. uro; poleti je bila odprta enkrat tedensko 6 ur.

Tabela: Odpiralni čas v urah na teden po enotah

leto	Velenje		Šoštanj		Šmartno ob Paki	
	sept-junij	julij-avgust	sept-junij	julij-avgust	sept-junij	julij-avgust
2009	60	33	36	18	10	6
2010	60	33	36	18	10	6
2011	60	43	36	18	10	6
2012	60	43	36	18	10	6
2013	60	43	36	18	12	6
2014	60	43	36	18	12	6

Tabela: Odpiralni čas v urah na teden enote skupaj

leto	Knjižnica Velenje	Knjižnica Velenje
	sept-junij	julij-avgust
2009	106	57
2010	106	57
2011	106	67
2012	106	67
2013	108	67
2014	108	67

Knjižnica Velenje organizira številne prireditve, na katerih se zbere vse več obiskovalcev. V številkah pa niso zajeti tisti, ki so si podrobno ali bežno ogledali vse naše pripravljene razstave. Naše osrednje razstavišče je verjetno najbolj obiskano razstavišče v Velenju.

Tabela: Prireditve v Knjižnici Velenje

leto	število prireditev	število obiskovalcev
2009	355	7.083
2010	467	7.277
2011	466	4.395
2012	420	6.880
2013	435	6.600

3.1.4 Oblikovanje posebnih zbirk

V preteklosti je bila ta funkcija knjižnice precej neizrazita, za kar so obstajali tako materialni (kadrovska zasedba, prostori itd.) kot konceptualni (razumevanje funkcije knjižnice in potreb okolja) razlogi. V zadnjih desetih do petnajstih letih so se na različne načine in iz različnih razlogov začele pojavljati tako potrebe kot možnosti za aktivnejši prispevek knjižnice na področju oblikovanja posebnih zbirk. Najočitnejše in najštevilnejše pobude so prisotne na domoznanskem področju: vrsta tem, materialov, interesnih dejavnikov itd. vodi k temu, da se, formalno sicer znotraj domoznanstva, oblikujejo posamezne podatkovne zbirke in da jih vključimo v siceršnje mehanizme in segmente knjižnice (obdelava, prezentacija...). S tem delom dejavnosti je bistveno povezana uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije. V

zadnjih dveh letih smo vzpostavili obsežen elektronski biografski leksikon (Šaleški biografski leksikon z več kot 750 gesli) ter domoznansko zbirko Digidom.

3.1.5 Izobraževalna dejavnost

Z organizacijo in izvajanjem izobraževalne dejavnosti bo knjižnica izboljševala strokovno usposobljenost knjižničarjev in informacijsko pismenost uporabnikov.

Ključne podporne aktivnosti:

- izobraževanje kadrov brez formalne bibliotekarske izobrazbe,
- povečanje sposobnosti in spretnosti vseh zaposlenih,
- vse večji poudarek na izobraževalnih oblikah in vsebinah, na katerih knjižničarji in uporabniki knjižnic pridobivajo znanja in spretnosti, ki so potrebna za hibridno (digitalno) knjižnico in za informacijsko pismenost,
- uvajanje novih izobraževalnih vsebin,
- vključevanje v nove oblike in metode izobraževanja, zlasti izobraževanja na daljavo,
- stalno spremljanje kakovosti izobraževalnih programov in zadovoljstva udeležencev ter prilagajanje izobraževalnih programov spremembam v okolju,
- priprava zloženek in drugih gradiv v tiskani in elektronski obliki za izobraževanje uporabnikov knjižnic,
- nadgradnja IKT znanj in spretnosti za vse zaposlene za lažji prehod knjižnice na nove storitve.

3.1.6 Stanje in pogoji za hranjenje in ohranjanje knjižničnega gradiva

Splošni pogoji so v novih prostorih vseh treh enot dobri. Knjižnica Velenje je že pred časom dosegla stopnjo, ko vsega fizičnega gradiva ni niti mogoče niti smotrno postavljati v prosti pristop. Vsaj načeloma je rešeno vprašanje skladišč za gradivo celotne zbirke. Skladišče sedežne lokacije površine 251 m² je ne le centralno, pač pa tudi edino skladišče in opravlja to funkcijo tudi za zunanje enote.

Knjižnici v Šoštanju in Šmartnem ob Paki bosta glede na velikost in tempo razvoja do nadaljnjega shajali s priročnimi skladišči.

3.1.7 Finančno poslovanje knjižnice

Tabela: Nekateri osnovni stroški knjižnice v letih 2009 - 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Strošek dela*	494.617	538.660	557.711	551.072	552.023
Gradivo	149.099	155.732	138.151	135.137	116.414
Tekoče vzdrževanje, investicijsko vzdrževanje, oprema	32.943	26.466	36.004	17.400	20.392
Osnovni materialni stroški	76.499	88.064	84.977	90.410	88.615
Splošni materialni stroški	61.179	57.943	51.651	56.509	56.624

* brez javnih del

** podatki za pretekla leta, glede na različne organizacijske oblike in lokacije zavoda, niso primerljivi

Tabela: Prihodki Knjižnice Velenje 2009 - 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
MO Velenje	649.709	682.050	648.975	649.709	632.451
Občina Šoštanj	89.595	101.952	101.948	100.858	98.779
Občina Šmartno ob Paki	25.265	33.149	33.388	34.304	26.797
Ministrstvo za kulturo	62.490	68.156	62.332	44.481	52.024
Lastna sredstva	79.254	91.899	76.153	72.347	65.258
Skupaj	906.313	977.206	922.801	901.699	875.309

* podatki za pretekla leta, glede na različne organizacijske oblike in lokacije zavoda, niso povsem primerljivi.

3.1.8 Človeški viri knjižnice

Od zadnje reorganizacije – osamosvojitve leta 2008 – se je število zaposlenih povečalo minimalno, predvsem zaradi potreb v enoti Šoštanj (1,5 delavca). Pomanjkanje sodelavcev je predvsem na področju organizacije dogodkov, kjer pripravljamo okoli 500 dogodkov letno (za to dejavnost nimamo posebej sodelavca) in pri manipulativnih delih, kjer pa zadrege rešujemo z javnimi deli. Od leta 2008 beležimo samo eno upokojitev (pomočnika direktorja).

Delo zavoda vodi direktor, ki organizira ter vodi delo in poslovanje knjižnice ter odgovarja za strokovnost in zakonitost dela.

V naslednjem srednjeročnem obdobju načrtujemo zaposlitev organizatorja prireditvev.

Načrtujemo, da bodo vsi sodelavci zaposleni za nedoločen čas, za določen čas bodo le nadomestne zaposlitve za daljše odsotnosti.

Javna dela načrtujemo v obsegu 10 do 20 odstotkov.

Tabela: Delovna mesta po Pravilniku o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih

zap. št.	delovno mesto	izobrazba	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Direktor	VII/2	1	1	1	1	1	1
2.	Poslovni sekretar – organizator prireditev	VII/1	1	1	1	1	1	1
3.	Bibliotekar	VII/2	3	3	3	3	3	3
4.	Bibliotekar – vodja org. enote	VII/2	1	1	1	1	1	1
5.	Bibliotekar – vodja izmene	VII/2	1	1	1	1	1	1
6.	Bibliotekar – bibliotekar v dislocirani enoti	VII/2	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
7.	Bibliotekar - informatik	VII/2	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
8.	Bibliotekar - organizator izobraževanja	VII/2	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
9.	Bibliotekar – domoznanstvo	VII/2	1	1	1	1	1	2
10.	Bibliotekar – inventarizator in katalogizator	VII/2	1	1	1	1	1	1
11.	Strokovni sodelavec	VII/2	1	1	1	0,25	0,25	0,25
12.	Strokovni delavec	V	0	0	0	0	0	0,75
13.	Knjižničar	V	3	3	3	3	3	3
14.	Knjižničar – vodja izposoje	V	1	1	1	1	1	1
15.	Manipulant III	III	1	1	1	1	1	1
16.	Vodnik	V	1	1	1	1	1	1
17.	Čistilka	II	1	1	1	1	1	1
18.	Urednik publikacij	VII/2	1	1	1	1	1	1

3.1.9 Prostori in oprema knjižnice

Sedanji prostorski pogoji za delovanje knjižnice

Knjižnica Velenje ima tri enote:

1. Mestna knjižnica Velenje – 2080 m² površine (prosti pristop, pisarne) v eni etaži in 250 m² skladišča v kleti. Knjižnica je bila vseljena 20. septembra 2005.
2. Mestna knjižnica Šoštanj – 393 m². Knjižnica je bila vseljena 18. junija 2013.
3. Knjižnica Šmartno ob Paki – 165 m². Knjižnica je bila vseljena 19. junija 2009.

Ocenjujemo, da prostorski pogoji zadostujejo za solidno poslovanje knjižnic vsaj še za naslednje desetletje.

Informacijsko-komunikacijska opremljenost knjižnice

Aktivno spremljanje in aplikacija novih tehnoloških rešitev, ki so v pomoč zaposlenim in uporabnikom, ostaja glavna naloga knjižnice.

Vključenost v COBISS bo tudi v prihodnje nujna, prav tako sodelovanje pri oblikovanju novih nalog in servisov:

- sprotna nadgradnja obstoječe strojne in programske opreme,
- izobraževalni spletni portal,
- storitve preko mobilne telefonije,
- potrebna IKT za razvijanje digitalne knjižnice in elektronskih storitev,
- razvoj e-knjig in podatkovnih zbirk na daljavo.

V prihajajočem obdobju bo Knjižnica Velenje namenila vso pozornost RFID sistemu, ki v knjižnicah v vse večji meri nadomešča zaščito z magnetnimi nitkami, obenem pa pridobivajo na pomenu kot tehnologija, ki povečuje učinkovitost knjižnice pri upravljanju z gradivom (transakcije v izposoji, samopostrežna izposoja in vračanje gradiva, inventura, iskanje založenih izvodov gradiva).

Načrtovane investicije

V srednjeročnem obdobju ne načrtujemo investicij v pridobivanje dodatnih površin.

Sproti bomo dopolnjevali oziroma obnavljali strojno opremo, pri čemer bomo varčevali do te mere, da ne bo ogrožen delovni proces v knjižnici.

V srednjeročnem obdobju načrtujemo prehod izposoje in vračanja gradiva na RFID sistem, s katerim bomo:

- posodobili rokovanje z gradivom (izposoja, vračanje, urejanje, inventure...),
- poosttrili nadzor nad krajami,
- z ukinitvijo dveh delovnih mest v izposoji pridobili dve delovni mesti v svetovanju obiskovalcem,
- posledično bomo lahko proučili možnost podaljšanja odpiralnega časa (dnevni, sobote med počitnicami, ...).

Hkrati s preходом na RFID sistem bomo po desetih letih posodobili prostor Mestne knjižnice Velenje:

- uredili prostor za avtomatiziran sprejem gradiva,
- bistveno zmanjšali osrednji sprejemni pult,
- na novo uredili svetovalne točke,
- ukinili statično računalniško čitalnico in jo nadomestili z mobilnimi čitalniškimi točkami po knjižnici,
- uredili nov prostor za domoznanski oddelek in posledično povečali prostor oddelka za otroke in mladino.

3.2 Zunanje okolje Knjižnice Velenje

3.2.1 Politično-pravno podokolje

Ustanovitelj Knjižnice Velenje je Mestna občina Velenje, za katero knjižnica opravlja kar 85% svoje dejavnosti, preostalo dejavnost pa opravlja za občini Šoštanj in Šmartno ob Paki. Glede na to, da nista soustanoviteljici, ti dve občini zagotavljata sorazmerni delež sredstev preko pogodb o izvajanju knjižnične dejavnosti.

3.2.2 Gospodarsko podokolje

Na področju delovanja Knjižnice Velenje so trije izrazito pomembni gospodarski subjekti (Gorenje, Premogovnik Velenje, Termoelektrarna Šoštanj), nekaj srednje velikih in vrsta manjših podjetij. Za to okolje je na sploh značilno, da ima premalo manjših podjetij in se krog tistih gospodarskih subjektov, ki imajo željo in sredstva za sodelovanje hitro zaključijo. V zadnjem obdobju je tudi gospodarstvo na področju delovanja Knjižnice Velenje v krizi, zato so podjetja redkokdaj pripravljena sodelovati s finančno podporo.

V prihodnosti bo sodelovanje knjižnice z gospodarskimi subjekti temeljilo predvsem na vzajemnosti in manj na »dobrodelnosti« podjetij, saj knjižnica ima ali pa lahko razvije produkte, ki so za podjetja zanimivi.

Knjižnica lahko podjetjem ponudi storitve s področja katalogizacije in arhiviranja, pripravo brošur, knjig in različnih propagandnih materialov, organizacijo dogodkov, povezanih s knjigo. V knjižnici je možna promocija podjetij, bodisi s predstavitvami ali s promocijskimi materiali, možno je oglaševanje na spletnih straneh.

3.2.3 Tehnološko podokolje

Tehnološko podokolje odločilno vpliva tako na potrebe in zahteve uporabnikov in celotne družbe kot tudi na razvoj in tehnologijo dela v knjižničarstvu.

Enega temeljnih izzivov za Knjižnico Velenje predstavlja razvoj knjižnice v smeri digitalne knjižnice, širjenje obsega e-storitev oz. storitev na daljavo in preoblikovanje dejavnosti v smeri organizacije znanja oz. upravljanja z znanjem. Ugotavljamo, da nudi okolje na našem področju solidno osnovo za razvoj knjižnične dejavnosti.

3.2.4 Kulturno podokolje

Kulturno podokolje označujejo kulturne potrebe ljudi, ključne vrednote, nacionalna zavest in identiteta, vodilni cilji, ustaljene navade, prevladujoča ideologija, izobrazbena in socialna struktura prebivalstva in tradicionalna struktura kulturnih institucij. Podatki (statistični in iz raziskav) kažejo, da je do sedaj knjižnični sistem dobro služil kulturnim potrebam ljudi (podatki o izposoji uvrščajo Slovenijo med knjižnično zelo razvite države). Vzporedno z rastjo izobrazbene strukture prebivalstva v zadnjem desetletju rasteta tudi obseg in vrsta knjižničnih storitev.

Značilnost geografskega prostora, ki ga s svojo dejavnostjo pokriva Knjižnica Velenje, je njegova multikulturalnost. Velenjska kotlina je z izjemno hitrim razvojem gospodarstva v šestdesetih in sedemdesetih letih privabila veliko priseljencev iz republik bivše Jugoslavije – njihov delež je sedaj v občini Velenje okoli 20%. Vsa zadnja desetletja se dogajajo med priseljenci procesi akulturacije in asimilacije, v zadnjem obdobju pa prihaja do izrazitejšega samozavedanja pri mlajših generacijah. Prav zato je ena pomembnejših nalog knjižnice ohranjanje multikulturalnosti kot pogoja za njihovo integracijo. Ta cilj bomo zasledovali preko krepitev sodelovanja s priseljenjskimi skupnostmi in prirejanjem dogodkov v knjižnici (predstavitve knjig, literarni večeri ...).

3.2.5 Naravno podokolje

V naravnem podokolju sta najpomembnejša elementa gibanje števila prebivalstva in teritorialna poseljenost, upoštevati pa moramo tudi dejavnike kot so oskrba z energijo, ekološke omejitve, lokacijske možnosti idr. Prebivalstvo odločilno determinira število potencialnih uporabnikov knjižnic ter razporeditev knjižnične mreže. Rast prebivalstva v velenjski kotlini je umirjena, kar pomeni lažje načrtovanje in obvladovanje materialnih pogojev za delo knjižnic (prostori, oprema, nabava gradiva...). Specifičnost prostora je tudi nasprotje med izrazito urbano poselitvijo v Velenju in deloma redko naseljenostjo oz. demografsko ogroženostjo nekaterih delov šoštanjske in šmarške občine. Pomemben stik z naravnim podokoljem bodo tudi v prihodnje imele knjižnice kot fizični objekti, kot nepogrešljivi del urbanega in socialnega okolja.

3.2.6 Knjižnica Velenje in slovenske splošne knjižnice

V Sloveniji poznamo splošne ('javne'), šolske, visokošolske oz. univerzitetne ter specialne knjižnice. Vsak tip ima svoje specifičnosti, splošne skrbijo za največje število in za najbolj različne skupine uporabnikov; pri primerjavah in uvrščanjih knjižnic je treba upoštevati, da je tako rekoč vsaka del specifične situacije in del specifične rešitve te situacije. Knjižnica Velenje je ena od 58 splošnih knjižnic v Sloveniji in sicer med srednje velikimi. Največji dve, mariborska in ljubljanska, sta bistveno večji tako po parametrih dejavnosti kot po številu zaposlenih itd., prav tako je grobo ocenjeno trikrat večja nam najbližja območna knjižnica v Celju (okoli 50 zaposlenih).

3.2.7 Knjižnica Velenje in elektronsko oz. digitalno okolje

Knjižnica po svojih močeh spremlja tehnološki razvoj in ponudbo v elektronskem oz. digitalnem okolju. Njena digitalizacija poteka v več korakih: leta 1990 je nastalo prvo lokalno omrežje v podporo izposoji in obdelavi, z letom 1998 (Šoštanj 2000, Šmartno 2001) prehod na COBISS vključno z udeležbo v vzajemnem katalogu in prvi javno dostopni računalnik z internetom, leta 2001 lastna spletna stran s prvimi on line servisi, leta 2006 obsežnejša digitalizacija filmskega in video gradiva, leta 2013 smo bralcem ponudili prve elektronske knjige. Na dlani je, da je ta segment treba pozorno spremljati in stalno sproti dograjevati v vseh aspektih, če ne želimo izgubiti stika tako s svetom kot našimi uporabniki.

3.2.8 Konkurenca, povezovanje in strateško partnerstvo

Direktne konkurence zaradi sistemske ureditve knjižnica nima, obstaja pa vrsta ustanov in podjetij, ki se ukvarjajo s posameznimi izseki iste dejavnosti, npr. internetni ponudniki, posredniki informacij..., zato je v veliki meri od same knjižnice odvisno, kje, v katerih nalogah in tržnih nišah se bo predvsem prepoznala.

Vsaj del potencialnih konkurentov s področja neprofitnih dejavnosti knjižnice nasprotno ne vidi kot pravo konkurenco, tako da je mogoče računati s povezovanjem, z dopolnjevanjem ponudbe in s prepoznavanjem sinergičnih energij (npr. šolske knjižnice, mladinski center, muzej, galerija, ljudska univerza), čeprav so te ustanove dejansko v tekmovalnem odnosu do večjih financerjev, zlasti občine.

Po naravi so potencialni strateški partnerji knjižnic vsi dejavniki, ki se ukvarjajo s knjigo in z znanjem: šole in sorodne institucije (tudi zasebni centri za učenje), dalje podjetja, ki imajo za predmet poslovanja knjižno in neknjižno gradivo (založništvo, tisk, prodaja), informacije (časopisi, spletni portali, radijske in tv-postaje...), informacijsko-komunikacijsko tehnologijo ipd. Poseben primer predstavljajo v tem smislu podjetja z izrazito uporabo znanja in potrebo po ustvarjalnosti zaposlenih, ki so praviloma zelo propulzivna, a jih na našem območju ni prav veliko.

4 Poslanstvo, vizija, vrednote in cilji Knjižnice Velenje

4.1 Poslanstvo knjižnice

Knjižnica Velenje je središče za neomejeno dostopnost knjižničnega gradiva in informacij, ter pomemben dejavnik pri vseživljenjskem razvijanju bralne kulture, demokratičnega mišljenja in visokih meril sodobne informatizirane družbe. Knjižnica pri ponudbi virov in storitev sledi trendom razvoja sorodnih knjižnic doma in v tujini in potrebam sodobnih uporabnikov. Sodobna, k uporabniku usmerjena knjižnica, je oblikovana kot prostor navdiha, učenja, srečevanj, kulturnih prireditev in druženja. Na področju izobraževanja, informacijske pismenosti in kulture ostaja knjižnica temeljna podpora vsem občanom.

V skladu z zapisanim poslanstvom je Splošno izobraževalna knjižnica Velenje nosilec knjižnične dejavnosti v občinah Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki, ki skladno z zakonodajo in nacionalnimi ter evropskimi smernicami skrbi za strokovno nabavo, obdelavo, hranjenje in dostopnost raznolikega kakovostnega knjižnega in neknjižnega gradiva za vse generacije. S programi in projekti razvijanja bralne kulture popularizira književnost in najrazličnejša

znanja. S premišljenim programom nagovarja raznoliko starostno in strokovno profilirane ciljne skupine uporabnikov knjižničnih storitev. Z domoznansko dejavnostjo permanentno gradi pregledno in dostopno zbirko, ki ohranja in plemeniti kolektivni spomin, razširja znanja o lokalnem okolju ter dognanja domačih ustvarjalcev in raziskovalcev približuje najširši in posameznim strokovnim javnostim.

Knjižnica je socialni dejavnik, ki nudi podporo izobraževalnim in razvojnim programom lokalne skupnosti, ter predstavlja družabni prostor in aktivator kulturnih, vzgojnih, izobraževalnih in drugih programov.

Knjižnica nadgrajuje celovitost in raznolikost ponudbe informacijskih vsebin in njihovih nosilcev ter skladno s kriteriji posameznih strok bogati raznorodnost ter žanrsko in vsebinsko pestrost kakovostnih knjižničnih gradiv.

4.2 Vizija knjižnice

Naša vizija knjižnice je odpreti prostor čim več ustvarjalnim energijam, ki je namenjen tako kulturnemu ali socialnemu življenju kot informacijskemu in izobraževalnemu udejstvovanju, prostor za množični vstop v svet znanja in informacij. V tem prostoru zagotavljamo demokratično odprtost in dostopnost za vse, ne glede na spol, starost, raso, religiozno, socialno ali nacionalno pripadnost, poreklo, politično opredelitev. Šele takšna knjižnica je strukturno prijazna do uporabnika in lahko predstavlja prvi naslov za pomoč vsakomur pri dostopu do znanja in njegovem pridobivanju, ne glede na to, iz katerih razlogov ali s katerimi nameni – formalna izobrazba, osebno izpopolnjevanje, kaj tretjega – želi do znanja. Pri tem so nam energije in želje uporabnikov vodilo in pomoč pri razvoju in izpopolnjevanju, knjižničnih servisov, za kar se naslanjamo tudi na tehnološke dosežke. S stalnim nadgrajevanjem in izpopolnjevanjem teh servisov izboljšujemo dostopnost in uporabo različnih, tako tiskanih kot – v naraščajoči meri – digitalnih oz. elektronskih virov, tudi tistih, ki niso neposredno del zbirke. Postati želimo še bolj prepoznavni v okolju in občane ozaveščati o pomembnosti knjižnice za sedanji in bodoči kulturni, duhovni in gospodarski razvoj. Z učinkovitimi partnerstvi bomo povečali koristi za naše uporabnike in pospešili razvoj ponudbe naših proizvodov in storitev.

4.3 Temeljne vrednote knjižnice

- * znanje,
- * odprt in demokratičen pristop do informacij in virov,
- * zagotavljanje svobodne izbire,
- * profesionalna usposobljenost osebja.

4.4 Globalne strateške smernice delovanja in prioritete pri njihovem uresničevanju

4.4.1 Prioritetne strateške usmeritve knjižnice

Pri izpolnjevanju svojega poslanstva in uresničevanju vizije bo Knjižnica Velenje na globalni ravni upoštevala naslednje prioritete: zbiranje, obdelovanje, hranjenje ter zaščita gradiva; zagotavljanje splošnega dostopa do gradiva in informacij; razvoj hibridne knjižnice; popularizacija obiska knjižnice; strateško partnerstvo z okoljem; krepitev domoznanske dejavnosti in založništva.

4.4.2 Temeljni strateški cilji za obdobje 2015 – 2020

- Cilj 1: Permanentna skrb za dvig nivoja osnovne dejavnosti;
- Cilj 2: Popularizacija obiskovanja knjižnice;
- Cilj 3: Dopolnitev in dodatna promocija programov razvoja bralne kulture in vseživljenjskega učenja;
- Cilj 4: Krepitev domoznanske dejavnosti;
- Cilj 5: Povečati število in kakovost programov književne vzgoje za vse generacije;
- Cilj 6: Avtomatizacija procesov vračanja in izposoje gradiv.

4.4.3 Ukrepi za uresničevanje strateških ciljev

Cilj 1. Permanentna skrb za dvig nivoja osnovne dejavnosti

Ukrep 1.1 Knjižnična zbirka bo v skladu s potrebami potencialnih in dejanskih uporabnikov knjižnice vsebovala informacijske vire na različnih nosilcih zapisov in z različnih strokovnih področij.

Ukrep 1.2 Zaradi ohranjanja in zaščite pisne kulturne dediščine, zapisane v elektronski obliki, bo knjižnica skrbela za zbiranje, obdelavo, hranjenje in posredovanje elektronskih publikacij.

Ukrep 1.3 Knjižnica bo z izvajanjem ukrepov za primerno hranjenje, varovanje in zaščito knjižnične zbirke le-to optimalno varovala pred propadanjem.

Ukrep 1.4 Pri pridobivanju in strokovni obdelavi gradiva bo knjižnica sledila strokovnim standardom in priporočilom ter zagotavljala čim hitrejšo dostopnost novo nabavljenih virov.

Ukrep 1.5 Pri svojem strokovnem delovanju bo knjižnica usmerjena na kontinuirano ugotavljanje potreb aktivnih in potencialnih uporabnikov.

Ukrep 1.6 Da bi zagotovila kar najboljšo dostopnost svojih virov in storitev, bo knjižnica razvijala tudi njihov dostop na daljavo.

Ukrep 1.7 Knjižnica bo do največje možne mere izboljšala dostopnost in možnost uporabe knjižnične zbirke in drugih informacijskih virov.

Ukrep 1.8 Knjižnica bo z izgrajevanjem in upravljanjem zbirke serijskih publikacij v tiskani obliki in z zagotavljanjem dostopa do serijskih publikacij v elektronski obliki uporabnikom ustvarjala pogoje za kakovostno znanstveno-raziskovalno delo in študij.

Ukrep 1.9 Človeški viri so največje bogastvo in investicija knjižnice, zato bo posebno pozornost posvečala upravljanju s človeškimi viri.

Ukrep 1.10 Knjižnica si bo prizadevala izboljšati pogoje poslovanja v obstoječih prostorih.

Ukrep 1.11 Dopolnitev računalniške in komunikacijske opreme in njeno pravočasno posodabljanje bo prioriteta investicijskih vlaganj.

Ukrep 1.12 Knjižnica bo do konca srednjeročnega obdobja prešla na avtomatizirano izposajo gradiva (RFDI sistem).

Cilj 2. Popularizacija obiskovanja knjižnice

Ukrep 2.1 Razširiti krog ciljnih skupin, ki predstavljajo svojo dejavnost v prostorih knjižnice

Ukrep 2.2 Povečanje števila multikulturnih dogodkov

Ukrep 2.3 Okrepiti pojavljanje knjižnice v medijih

Ukrep 2.4 Oživitev priloge Kiki

Cilj 3. Dopolnitev in dodatna promocija programov razvoja bralne kulture in vseživljenjskega učenja

Ukrep 3.1 Uvajanje novih oblik dela z vsemi generacijami (bralni krožki, čajanke, poletna branja, ...)

Ukrep 3.2 Večanje števila izobraževalnih dejavnosti za uporabnike (tečajji za uporabo knjižnega gradiva, e-virov, e-zbirk ...)

Cilj 4. Krepitev domoznanske dejavnosti

Ukrep 4.1 Knjižnica bo oblikovala nove posebne zbirke (Šaleški leksikon – glasbeni, geografski, živalski, rastlinski, gospodarski ...)

Ukrep 4.2 Povišanje števila domoznanskih dogodkov – razstave, predavanja

Ukrep 4.3 Okrepljeno zbiranje domoznanskega gradiva, digitalizacija in predstavitev uporabnikom

Ukrep 4.4 Preselitev domoznanskega oddelka na lokacijo sedanje računalniške učilnice, ureditev domoznanskega razstavišča.

4.4.4 Uresničevanje strateških ciljev: pogoji in pričakovane ciljne vrednosti

Pri klasičnih (tradicionalnih) knjižničnih storitvah načrtujemo v času od 2015 do 2020 blago rast obsega izposoje ter večjo hitrost in kakovost teh storitev. Kvantitativno višja so pričakovanja v zvezi s storitvami e-knjižnice (elektronska ponudba informacij; elektronska dostava dokumentov; elektronska izposoja; obisk domače strani knjižnice; storitve knjižnice in dostop do informacijskih virov na daljavo; izgradnja elektronskih podatkovnih zbirk z besedili in z metapodatki itd.).

Pri prilivu gradiva na konvencionalnih nosilcih zapisa za naslednje plansko obdobje načrtujemo obseg prirasta, ki bo skladen s sredstvi, ki jih za nakup gradiva namenjajo ustanovitelj, pogodbeni občini in država. V zadnjih letih je bil trend upadanja teh sredstev. Težili bomo k zmanjševanju razkoraka med nabavljenim gradivom in priporočilom za nakup gradiva – 250 enot na tisoč prebivalcev.

Strokovno knjižničarsko delo bo v naslednjih petih letih mnogo bolj kot doslej temeljilo na računalniški podpori, ki se bo verjetno razvijala v smeri združevanja posameznih modulov integriranega knjižničnega sistema s sistemi za upravljanje digitalnih objektov in s funkcionalnostjo portalov. Uporabnikom je namreč treba omogočiti integrirani dostop do spletnih vsebin (licenčni elektronski viri, podatkovne zbirke, e-časopisi...) ter do virov, ki jih bo knjižnica ustvarjala sama (digitalne vsebine iz gradiva, elektronska izposoja ipd.). Z avtomatizacijo delovnega procesa bomo uporabnikom namenili več svetovalnega časa knjižničarjev.

Glede na naravo knjižnice kot nepridobitne organizacije (izvajanje javne službe) bo temeljni vir sredstev v naslednjem planskem obdobju občinski proračun ustanoviteljice in proračun pogodbenih občin (najmanj 85 - 90% vseh potrebnih sredstev), potrebno pa bo povečati obseg drugih virov, predvsem sredstev iz različnih razpisov – domačih in evropskih.

Na področju zaposlovanja računamo na umirjeno stanje, manko svetovalnih delavcev bomo rešili s sprostivjo sodelavcev ob avtomatizaciji delovnega procesa v velenjski mestni knjižnici, manko urejevalcev gradiva bomo še naprej skušali reševati z javnimi deli, glede na obseg dejavnosti pa načrtujemo zaposlitev organizatorja kulturnih prireditev.

Pogoj za izvedbo avtomatizacije delovnega procesa v Mestni knjižnici Velenje je odvisen od ustanovitelja, avtomatizacija je uvrščena v Lokalni program kulture MO Velenje 2014 – 2020.

4.4.5 Kontrola uresničevanja planskih ciljev

Knjižnice morajo v procesu kontrole uresničevanja ciljev meriti učinkovitost (čim ugodnejše razmerje med vloženimi sredstvi in naporji ter doseženim rezultatom), uspešnost (razmerje med pričakovanimi in doseženimi rezultati) ter kakovost proizvodov in storitev.

Uspešnost delovanja bo knjižnica spremljala uravnoteženo skozi prizmo štirih vidikov: finančnega (rezultati še zlasti zanimajo ustanovitelja in financerje dejavnosti), poslovanja s strankami oz. uporabniki (knjižnica ugotavlja, kako jo vrednotijo uporabniki), notranjih procesov (ugotavljanje učinkovitosti in kakovosti notranjih procesov) ter učenja in rasti (ugotavljanje sposobnosti knjižnice oz. zaposlenih za spremembe in inovacije).

1. Kazalci vidika uporabnikov

- a. število aktivnih uporabnikov (registriranih članov), število obiskov (fizičnih, na daljavo), pogostnost uporabe knjižnice (število obiskov na aktivnega uporabnika; fizičnih in na daljavo), število enot izposojenega gradiva na aktivnega uporabnika (fizičnega);
- b. stopnja zadovoljstva uporabnikov s knjižnico in storitvami;
- c. razpoložljivost iskanega gradiva (delež takojšnjih izposoj iskanega gradiva v primerjavi s celotno izposoj, ki vključuje rezervacije in medknjižnično izposoj).

2. Kazalci finančnega vidika

- a. skupni stroški knjižnice na aktivnega uporabnika, na obisk (fizični, na daljavo), na izposojeno enoto gradiva;

- a. delež prihodkov knjižnice, ki ne izvirajo iz proračuna (lastni prihodki);
- b. razmerje med stroški za nakup gradiva in celotnimi stroški knjižnice ter stroški dela.

3. Kazalci vidika učenja in rasti (potencialov knjižnice)

- a. število ur izobraževanja oz. usposabljanja na zaposlenega;
- b. indeks zadovoljstva zaposlenih.

Uspešnost doseganja ciljev bo knjižnica spremljala tudi s pomočjo kazalcev, ki jih za področje knjižničarstva vključuje nacionalni program za kulturo:

- a. prirast gradiva (obseg, struktura, delež e-virov, delež konzorcijsko nabavljenih e-virov),
- b. kakovost lokalnega kataloga (delež nepopolnih oz. napačnih zapisov),
- c. izposoja (struktura izposojenega gradiva, rast),
- d. pridobivanje relevantnih lokalnih in regionalnih izdaj,
- e. zbirka temeljne tuje literature (prirast, struktura),
- f. delež gradiva za slepe in slabovidne ter gluhe in naglušne (prirast, struktura, število uporabnikov),
- g. število obiskov spletnih strani,
- h. delež obdelanih e-virov,
- i. število javno dostopnih digitaliziranih konvencionalnih gradiv,
- j. število udeležencev programa izobraževanja uporabnikov za informacijsko pismenost, posredovane informacije (število, rast).

4.4.6 Zagotavljanje kakovosti

V okolju, ki je postalo konkurenčno tudi za nepridobitne organizacije, je postalo zagotavljanje visoke stopnje kakovosti storitev in proizvodov eden od temeljnih ciljev knjižnic. V prvi vrsti to pomeni skrb knjižnic za zagotavljanje najboljših možnih storitev, takšnih, ki zadovoljujejo in presegajo pričakovanja uporabnikov in financerjev dejavnosti. Kakovost storitev ne določajo le njihovi ponudniki (čeprav opredelijo standarde za izvajanje posamezne storitve), ampak tudi uporabniki teh storitev. Stoletno usmerjenost knjižnic k samim sebi zamenjuje usmerjenost k njihovim uporabnikom, zato morajo nujno poznati tako njihovo zaznavanje elementov kakovosti storitev kot tudi dejansko zadovoljstvo z njimi.

5. Pričakovani strateški rezultati

- * pozitiven učinek knjižnice na razvoj izobraževanja in znanstveno raziskovalnega dela, ter na kulturni razvoj svojega okolja,
- * zadovoljstvo uporabnikov knjižnice,
- * pozitivna ocena dela knjižnice s strani institucij oziroma financerjev dejavnosti,
- * učinkovita notranja organizacija in notranji procesi,
- * strokovno usposobljeni in motivirani zaposleni.

K predlogu Strateškega načrta 2015 – 2020 je dala dne 19. 12. 2014 predhodno soglasje MOV.

K predlogu Strateškega načrta 2015 – 2020 je dal dne 18. 12. 2014 soglasje svet Knjižnice Velenje.

K predlogu Strateškega načrta 2015 – 2020 je dal dne 18. 12. 2014 soglasje strokovni svet Knjižnice Velenje.

Direktor zavoda Knjižnica Velenje Vlado Vrbič je dne 30. 12. 2014 sprejel Strateški načrt Knjižnice Velenje za obdobje 2015 – 2020.